

KOHTUMÄÄRUS

Kohus	Harju Maakohus
Kohtunik	Raivo Einula
Määruse tegemise aeg ja koht	23. oktoober 2008. a, Tallinn Tartu mnt kohtumaja
Tsiviilasja number	2-08-69274
Tsiviilasi	xxx taotlus hagi tagamiseks enne hagi esitamist
Menetlustoiming	Hagi tagamise taotluse lahendamine
Menetlusosalised ja nende esindajad	Hageja xxx (registrikood xxx asukoht xxx Tallinn) Hageja esindaja advokaat Helmeri Indela (Advokaadibüroo Glikman & Partnerid) Kostja xxx (registrikood xxx, asukoht xxx)
Asja läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

1. Jätta hagi tagamise taotlus rahuldamata
2. Saata kohtumäärus hageja esindajale.

Edasikaebamise kord

Määruse peale ei saa esitada määruskaebust.

Asjaolud

xxx on esitanud Harju Maakohtusse hagi tagamise taotluse enne hagi esitamist. Taotluse kohaselt on xxx suhtes algatatud täitemenetlus nr 022/2008/7589, sundtäidetava nõude suurus on 797 783, 46 krooni. Hageja leiab, et TMS § 221 lg 1 alusel on sundtäitmine lubamatu, kuna 17.10.2008. a esitas hageja kostja esindajale tasaarvestuse avalduse nimetatud nõude tasaarvestamiseks, avalduse ärakirja esitas hageja ka täiturile. Siiski on kohtutäitur seadnud 17.10.2008. a keelumärke hageja nimel Eesti Riiklikus Autoregistrikeskuses liiklusregistrisse kantud varale ja 21.10.2008. a arestinud hageja arvelduskontod krediitiasutustes.

Hageja põhistab hagi tagamise taotlust enne hagi esitamist sellega, et hageja arvelduskontode arestimine on paralüseerinud hageja iseseisva majandus- ja

kutsetegevuse, hagejal ei ole võimalik oma arvelduskontodelt teha mitte ühtegi makset, sh maksekorraldust riigilõivu tasumiseks, samas riigilõivu mittetasumine on hagi menetlusse võtmisest keeldumise aluseks. Kuna hageja majanduslik seis ei ole halb, ei saaks hageja taotleda menetlusabi riigilõivu tasumiseks.

Hageja on seisukohal, et täitemenetluse raames tehtud täitetoiminguga (arvelduskontodele aresti seadmine) ning hagi lubatavuse piirangutega on temalt võetud võimalus teostada oma TMS § 221 lg 1 õigusi kohtus. Kui kohus hagi tagamise korras täitemenetlust ei peata ning juba kohtutäituri poolt tehtud täitetoiminguid ei tühistata, on käesolevas asjas hagi rahuldamise korral kohtuotsuse täitmine võimatu või raskendatud. Kui täitemenetlus viiakse kohtumenetluse ajal lõpuni ning kostja nõue rahuldatakse, oleks kohtuotsus pelgalt *post factum* tuvastava iseloomuga ja eesmärk, mille saavutamist hageja taotletakse, ei oleks täitemenetluse lõpuleviimisel saavutatav. Kohtuotsuse alusel saaks hageja küll nõuda sundtäidetud nõude tagasitäitmist, kuid see oleks raskendatud, kuna kostja kui ehitusettevõtja majanduslik seis muutub iga päevaga halvemaks. Samuti peaks hageja käesolevas tsiviilasjas tehtava kohtuotsuse reaalseks maksmapanekuks algatama uue tsiviilasja kostja vastu, et ebaseadusliku täitemenetluse käigus kostjale hagejalt sissenõutud rahasumma tagasi saada, sellega kaasneksid mõlemale poolele ka asjatud menetluskulud, mida oleks võimalik vältida hagi tagamisega. Arvestades sundtäitmise esemeks oleva rahasumma suurust ning asjaolu, et käesolev kohtumenetlus võib kesta teadmata aja, on hagejal tõsine põhjus muretsemiseks, et kohtumenetluse lõppedes ei pruugi kostjal olla enam vara, mille arvelt oleks võimalik käesoleval ajal sundtäidetavat nõuet tagasi täita. Sundtäitmise vältimise materiaalseks eesmärgiks on ka hageja majandustegevuse tõrgeteta jätkumine. Antud juhul on aga hageja iseseisev majandustegevus sisuliselt seisatud, kuna kohtutäitur on juba hageja suhtes teinud ettevõtlusvabadust intensiivselt riivava täitetoimingu, millega on sisuliselt muutnud võimatuks hageja iseseisva majandustegevuse. Kui hageja majandustegevust uuesti alustada ei saa, võib hagejat arusaadavatel põhjustel oodata pankrot. Juriidilisele isikule on igapäevase majandustegevuse läbiviimiseks arvelduskontode kasutamine ülioluline. Ilma arvelduskontode kasutamiseta ei ole võimalik tasuda palka töötajatele, töövõtutasusid töövõtjatele, teha kulutusi ettevõtluses kasutatava ehitusmaterjali soetamiseks jne. Tegemist on täitetoiminguga, mis sisuliselt seiskas hageja majandustegevuse.

Hageja palub rahuldada hagi tagamise taotlus, tühistada kohtutäitur Elin Vilippuse poolt täiteasjas 022/2008/7589 tehtud täitetoiming xxx arvelduskontode arestimiseks, tühistada kohtutäitur Elin Vilippuse avalduse alusel täiteasjas xxx täitetoiming keelumärke seadmiseks xxx nimele Riiklikus Autoregistrikeskuses liiklusregistrisse kantud varale ja peatada täitemenetlus täiteasjas xxx

Kohtumääruse põhjendused

Kohus on seisukohal, et hagi tagamise taotlus enne hagi esitamist ei ole põhjendatud ja tuleb jätta rahuldamata.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku (edaspidi TsMS) § 377 lg 1 järgi võib kohus hageja taotlusel hagi tagada, kui on alust arvata, et tagamata jätmine võib raskendada kohtuotsuse täitmist või selle võimatuks teha. TsMS § 378 lg 1 p 6 sätestab hagi tagamise

abinõudena täitemenetluse peatamise, täitemenetluse jätkumise lubamise ja täitetoimingute tühistamise kui täitedokument on hagi esitamisega vaidlustatud või kui kolmas isik on esitanud hagi vara arestist vabastamiseks või muul põhjusel sundtäitmise lubamatuks tunnistamiseks.

TsMS § 382 kohaselt võib kohus tagada hagi avalduse alusel enne hagi esitamist. Avalduses tuleb põhistada, miks hagi kohe ei esitata. TsMS § 235 kohaselt on kohtule väite põhjendamine selliselt, et põhjenduse õigsust eeldades saab kohus lugeda väite usutavaks.

Hageja väitel takistab tal hagi esitamist üksnes asjaolu, et tal ei ole arestitud arvete tõttu võimalik teha ülekannet riigilõivu tasumiseks ja samas ei ole ka majandusliku seisundi tõttu (mis ei ole halb) võimalik taotleda menetlusabi. Hageja on seisukohal, et kuna kohus saab tagada ainult menetlusse võetud hagi ja ilma riigilõivu tasumiseta esitatud hagi kohus menetlusse ei võta, on hagi tagamise taotluse esitamine enne hagi esitamist ainus võimalus hageja õigustele kaitse saavutamiseks.

Kohus on seisukohal, et hageja ei ole põhistanud, et tal oleks olnud võimatu esitada sundtäitmise lubamatuks tunnistamise hagi enne arveldusarvete arestimist, seega on riigilõivu tasumine nüüdseks raskendatud hageja enda otsustuste tõttu. Hagi tagamise taotlusele lisatud tõenditest nähtub, et hageja on olnud täitemenetlusest teadlik alates 16.10.2008. a, hageja arveldusarved on kohtutäitur aga arestitud 22.10.2008. a. Seega oleks hagejal olnud võimalik esitada hagi sundtäitmise lubamatuks tunnistamiseks täitmisteate kättesaamise ja arvete arestimise vahele jäänud ajal, mil riigilõivu tasumine olnud võimalik arveldusarvetel väidetavalt asuvate vahendite arvelt. Hageja on küll juba 17.10.2008. a esitanud tasaarvestamisavalduse, kuid ei ole esitanud hagi ega ka selgitanud selle mitteesitamise põhjuseid. Hageja pidi arvestama võimalusega, et tema kahjuks tehtud rahalise nõudega kohtulahendi sundtäitmise käigus toimub ka tema vara, sh arveldusarvete, arestimine. Hageja enda jäetud võimalus tema vara arestimiseks ja sellest tekkinud probleemid seoses riigilõivu tasumisega ei ole takistus hagi esitamiseks, mis saaks tingida hagi tagamist ilma hagi esitamiseta.

Väidetavalt riigilõivu tasumiseks vahendite puudumine ei ole asjaolu, mis takistaks hagejal hagi esitamist, kuna kui hageja ei tasu hagilt riigilõivu, jätab kohus TsMS § 372 lg 2 alusel hagi käiguta ning annab hagejale võimaluse mõistliku tähtaja jooksul lõiv tasuda. Äriühingu arveldusarvetel väidetavalt asuvad vahendid ei ole seejuures ainus võimalus riigilõivu tasumiseks. Hagejal on võimalik korraldada lõivu tasumist näiteks kolmandate isikute kaudu või muul viisil hangitavate rahaliste vahendite arvelt ning põhistatud ei ole, miks hageja seda teha ei saa. Samas ei saa hageja saavutada riigilõivu tasumiseks arveldusarvete vabastamist enne hagi esitamist taotletava hagi tagamise tulemusel. Isegi kui hagi esitamise võimatus oleks põhistatud, ei oleks arvete arestist vabastamine kui hagi tagamise abinõu kohaldamine tulevase olemuslikult tuvastushagi tagamiseks põhjendatud. Hageja on teatanud, et soovib esitada hagi täitemenetluse lubamatuks tunnistamiseks. Sundtäitmise lubamatuks tunnistamise nõude eesmärgiks on selguse saavutamine selles, kas täitemenetluse toimumine on õiguspärane või mitte, samuti võimaliku tagasitäitmise vältimine. Kuna arveldusarvete arestist vabastamine ei aita kaasa ei nimetatud selguse saavutamisele ega tagasitäitmise vältimisele, seega ei taga

eesmärkide saavutamist, mida hagi menetlemisel taotletakse, ei oleks see ka kohane täitemenetluse lubamatuks tunnistamise hagi tagamise abinõu. Seega ei saaks hageja ka hagi tagamise korras saavutada arveldusarvete arestist vabastamist ega seeläbi riigilõivu tasumise võimalust ning hagejal tuleks ikkagi teha täiendavaid pingutusi riigilõivu tasumiseks vajalike vahendite leidmiseks. Kui hageja ei leiaks võimalusi lõivu tasumiseks, esineks ikkagi hagi käiguta jätmise ning võimalik ka, et hagi menetlusse võtmisest keeldumise, alus. Hageja väidetavalt õigusi ei jätaks kaitseta seega mitte hagi tagamata jätmine enne hagi esitamist, vaid kas hagi esitamata jätmine või riigilõivu tasumiseks vahendite hankimata jätmine.

Hagi tagamiseks enne hagi esitamist ei anna alust ka hageja eeldus, et kohus keeldub esitatavat hagi menetlusse võtmast. Tsiviilkohtumenetluse seadustik ei sätesta, et kohus saaks lahendada hagi tagamise taotlust üksnes juba menetlusse võetud hagi korral, põhimõtteliselt on see võimalik ka ajal, mil kohus ei ole hagi menetlusse võtmise küsimust veel lahendanud või on kohus tuvastanud hagi puudused ja jätnud hagi käiguta. Seega ei takista ainuüksi arvamus, et kohus keeldub hagi menetlusse võtmisest, hagi ega koos hagiga ka hagi tagamise taotluse esitamist ega taotluse lahendamist.

Raivo Einula
Kohtunik